

Monumentnummer*: 519240

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 juli 2000
Kadaster deel/nr 82838/187

*Woonplaats** Wanroij
*Gemeente** Land van Cuijk
*Provincie** Noord-Brabant

Locatiennaam Wanroij
Locatieomschrijving Langs Kanaaldijk

*Kadastrale gemeente** Wanroij
*Sectie** M
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 535

Omschrijving**

Inleiding

Toen in 1937 was besloten om de Peel-Raamstelling ook noordelijk van het moeilijk begaanbare en gemakkelijk op de accessen te verdedigen Peelgebied tussen Deurne en Weert door te trekken, werd, geheel in de geest van de tijd, besloten dat ter bescherming van de hoofdweerstandszone van de linie allereerst de verdediging tegen pantserwagens en tanks van belang was. Daartoe was in de frontlijn de aanleg van een anti-tankgracht noodzakelijk, waarvan het tracé in 1937 verkend werd. Deze ANTI-TANKGRACHT, toentertijd bekend als het Defensiekanaal, thans Peelkanaal, werd aangelegd in 1939. Daar de gracht ook tot doel heeft de waterhuishouding in de agrarische streek te verbeteren, was het mogelijk het kanaal in het kader van de werkverschaffing te graven. Het tracé van de gracht werd deels bepaald door de reeds aanwezige Rode Beek, deels door ligging van reeds bestaande ontginningen, de waterhuishoudkundige eisen. Verder was het verkrijgen van een zo gunstig mogelijk schootsveld een element waarmee rekening moest worden gehouden. Te Wanroij en Oploo hebben deze factoren het noord-zuid gericht, van karakteristieke scherpe knikken voorziene tracé, bepaald.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het Defensie- of Peelkanaal heeft Wanroij en Oploo nog bijna geheel het oorspronkelijke beloop behouden. Slechts ter Hoogte van het huis Deurneseweg 36 te Oploo, op de kruising met de Kleine Beek, is het tracé over een twintigtal meters gewijzigd. In totaal heeft het kanaal zowel in Wanroij als in Oploo een lengte van 6,5 kilometer. Het kanaal heeft een breedte van tien meter en (oorspronkelijk) een diepte van 1,8 meter. Direct achter de stuwen (2) is in de kommen de breedte iets groter. Dit profiel is met name in Oploo goed bewaard gebleven. Te Wanroij is het kanaal soms iets smaller. De taluds van het kanaal hebben alleen bij de stuwen, waar ze in beton zijn uitgevoerd, nog het oorspronkelijke profiel. Deze steile taluds moesten doorschrijding met tanks of pantserwagens onmogelijk maken. Buiten de stuwen zijn alle taluds van aarde; gedurende de laatste vijftig jaar is het profiel hiervan minder steil geworden.

Waardering

Het Defensiekanaal is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele en geografische ontwikkeling, namelijk de versterking en daaropvolgende verdediging van Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog en is als zodanig een belangrijk document van de militaire geschiedenis. Het is van architectuur- en bouwhistorisch belang wegens het bijzondere materiaalgebruik en de toepassing van moderne technieken, met name in het aanpassen van de waterhuishouding voor militaire doeleinden. Het heeft ensemblewaarden als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch van belang is en is van belang wegens de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing en de historisch-ruimtelijke relatie met wegen, wateren en bodemgesteldheid. Het heeft een grote belevingswaarde en is als grootschalig militair complex en herinnering aan een belangrijke episode uit de nationale geschiedenis zeldzaam.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterweg, werf en haven

Functie

Defensiekanaal (C)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument